

Bajusz Orsolya írása

Kutatóként vizuális módszertannal foglalkozom, és művészeti, kulturális hátterem van. A vizuális módszertan egy mostanában alakuló terület, gyakorlatilag azok találják ki akik alkalmazzák. A test, érzés, érzet felé fordulás napjainkban egy általánosabb tendencia a társadalomtudományokban. Művészekkel, táncosokkal zenészekkel dolgozni egy módja lehet annak, hogy ne nyelvvel dolgozzon a társadalomtudós és ne szövegből szöveget termeljen.

A Never-Never School során számomra a legérdekesebb workshop arról szólt hogyan tudunk érzésből adatot csinálni.

A két napos workshopot azzal kezdtük, hogy rémes csapatépítő tréningekkel (pingvinjárás!) kísérve eljutottunk egy ligetbe a Hernád parton, majd mindenki egy ugyanakkora méretű, barack színű vászondarabból ruhát szabott-kötözött magának.

Fákat ölelgettünk, a földre feküdtünk, vizualizációs, mozgásos gyakorlatok voltak, és úgy éreztem magam az új tógámban mintha beálltam volna egy szektába, és biztosan úgy is néztünk ki. A gyakorlat egyébként Bruce Nauman munkásságából merített.

A ruha arra szolgált, hogy a testen, bőrön megtapasztalt, érzékelt benyomásokat úgy tudjuk feljegyezni, hogy ne alakítsuk szavakká őket, maradjanak meg az érzékelés regiszterén. Amikor a saját bőrömhöz érő anyagra rajzoltam, és a rajzot is szó szerint éreztem a bőrömon egy folyamatos feedback loopban találtam a gondolataim, és ez is kikapcsolta a szavak szintjén történő reflexió, a kommentálás, értékelés lehetőségét, meditatív állapotot hozott létre. Kvalitatív adatfelvétel szavak, írás nélkül.

Fotó: Bajusz Orsolya

Fotó: Poppy Illsley

A workshopon történő adatfelvétel után az volt a kérdés mi lesz az adatokkal? És egyáltalán mi számíthat adatnak, hol lehet meghúzni a határt? Egy közös brainstorming során mindenki leírta mit tart ő adatnak, hogyan dolgozná fel és rendszerezné ezeket az adatokat. Először arra gondoltam, hogy ezek az emberek nem értik az adat szó jelentését, aztán arra, hogy ők nem szociológusok, akiknek definíciókat kell könyvből tanulni, hanem a saját szakmájukban dolgozó kreatív emberek, akik más szempontok szerint fogadnak be és rendszereznek információt, mert más praxist folytatnak mint mondjuk egy társadalomtudós, akinek egy akadémiai diskurzushoz kell hozzájárulnia, és ezért szüksége van közös referenciapontokra a szakma többi résztvevőjével.

Fotó: Bajusz Orsolya

Fotó: Bajusz Orsolya

A rajzolt, érzett kvalitatív adatokkal az volt a kérdés, ki hogyan fogja őket a saját munkájába beemelni. Volt egy ötlet, hogy csináljunk a saját testünket felhasználva egy emlékművet, saját magunkon állítsuk a ruhákat, mégpedig a városközpontban, így behozva a Hernád partot a városba, ahonnan egyébként kivezették a Hernádot. Ezt nem találtam jó ötletnek, mivel az emberek többsége nem is érti ez a fajta konceptuális nyelvet, illetve túl hosszú asszociációs lánc lenne egy rakásnyi összerajzolt ruhájú tógás embertől egy hely a vasútállomás mögött, és mivel a képi nyelvnek nincs egységes szintaxa, még mi magunk is teljesen különféle dolgokat olvastunk le egymás ruhájáról. Végül arra volt ez a gyakorlat leginkább jó, hogy ki tudjunk mondani dolgokat, amiket éreztünk: hogy ennek a helynek rossz hangulata van, hogy stagnál az energia, mert nem mozog a levegő, túl mélyen van a víz a mederben, olyan dolgok vannak a földben amik veszélyesek és nem tudja senki honnan kerültek oda. Volt akit a gyakorlat arra

inspirált, hogy hőtérképet tervezzen, én végül tipológiákat írtam a terület információáramlásával, és az ott folyó termelési módokkal kapcsolatban. Összességében egy nagyon hasznos módja volt a kvalitatív adatszerzésnek, és még ha nem is használtuk direktben az adatot, áttételesen nagyban hozzájárult a gyakorlat a munka sikeréhez.